

34682 Nationale Omgevingsvisie

Nr. 9 Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 mei 2019

Met deze brief informeer ik uw Kamer over de uitkomsten van een tweetal bestuurlijke overleggen in het kader van het Uitvoeringsprogramma Ruimtelijk Economische Ontwikkelstrategie (REOS). Om internationaal de concurrentie met grote omliggende steden en stedelijke regio's aan te kunnen is het belangrijk dat de Noordelijke en Zuidelijke Randstad en de Brainport Eindhoven nog beter met elkaar in verbinding staan, elkaar aanvullen en zich als één stedelijk netwerk positioneren. REOS is een samenwerkingsverband van 17 partijen van overheden en bedrijfsleven op bovenregionaal schaalniveau: vijf provincies, vijf steden, vier economic boards en drie departementen. De versterking van de (agglomeratie)kracht van dit gebied zal ook aan bod komen in de Nationale Omgevingsvisie die ik uw Kamer voor de zomer zal doen toekomen.

Op 15 maart jl. heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden over de Ruimtelijke Strategie Datacenters. Op 3 april is met de grote steden uit het REOS-netwerk gesproken over het advies 'Guiding Principles Metro Mix' van het College van Rijksadviseurs en de te zetten vervolgstappen. In het advies worden richtinggevende principes geformuleerd voor de ontwikkeling van onderscheidende hoogstedelijke gemengde woon-werkmilieus in deze steden.

Met beide bestuurlijk overleggen is daarmee invulling gegeven aan gemaakte afspraken in het bestuurlijk overleg REOS van juni 2018 (Kamerstuk 34 775 A, nr. 71).

Bestuurlijk overleg van 15 maart 2019 in het kader van de REOS-actie Ruim baan voor digitale infrastructuur

Op 15 maart 2019 hebben de bestuurders van REOS de Ruimtelijke Strategie Datacenters bestuurlijk bekrachtigd (bijlage 1)¹. De routekaart 2030 geeft aan hoe REOS richting wil geven aan een betere ruimtelijk afstemming voor vestiging en clustering van datacenters in Nederland, inclusief de

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

beschikbaarheid van huidige (en toekomstige) energienetwerken. Met het bestuurlijk akkoord wordt nu overgegaan op de uitvoering.

Een adequate digitale infrastructuur is een belangrijke voorwaarde voor de internationale concurrentiekracht van Nederland. Digitalisering transformeert wereldwijd economieën en maatschappijen in een razendsnel tempo. De impact die digitalisering de komende jaren heeft in zorg, mobiliteit, energiebeheer, agrifood, onderwijs en overheidsdiensten zal enorm zijn. Iedereen krijgt ermee te maken op een dagelijkse basis. Om deze grote behoefte aan informatie te faciliteren zijn er meer datacenters nodig. Zoals luchthavens nodig zijn om te reizen, zijn datacenters nodig om te internetten. Dit vraagt om een slimme ruimtelijke inpassing, het vergt investeringen in het energienetwerk en het vereist dat overheden de goede randvoorwaarden scheppen, zodat Nederland aan de top van de digitale ranglijsten blijft staan.

De Ruimtelijke Strategie Datacenters met een routekaart naar 2030 schetst de ontwikkeling voor korte, middellange en lange termijn. Om op korte termijn tegemoet te komen aan de vraag naar grote co-locatie datacenters (waarin verschillende partijen de data opslaan) dienen de bestaande mogelijkheden in de Metropoolregio Amsterdam maximaal (en intensief) benut te worden, waaronder Almere. Voor Hyper-scales (grootschalige datacenters waar één partij zijn data opslaat) dienen Middenmeer en Eemshaven verder benut te worden. Voor de middellange termijn wordt de ontwikkeling van een nieuw cluster in Zuid-Holland nader verkend. Dat maakt de digitale basis breder, voorziet in een back-up en geeft de datahub Nederland meer veerkracht. Datacenters dienen bij voorkeur gevestigd te worden daar waar de inzet van warmte van datacenters via warmtenetwerken kan worden benut. Om de datahub van Nederland te behouden dienen voor de lange termijn de vestigingsvoorwaarden in de Metropoolregio Amsterdam verder versterkt te worden, waaronder het energienetwerk.

In een werkproces met ongeveer 60 partijen, waaronder de datacentersector, kennisinstituten en netwerkbeheerders, is stap voor stap toegewerkt naar deze Ruimtelijke Strategie Datacenters. Ik heb de bestuurlijk ambassadeurs Franc Weerwind (bestuurslid Amsterdam Economic Board en tevens burgemeester van Almere) en Stijn Steenbakkers (wethouder gemeente Eindhoven) bereid gevonden voor de REOS-actie 'Ruim baan voor digitale infrastructuur' deze verbindende ruimtelijke visie rond datacenters op te laten stellen. Daarmee anticipeert REOS op deze ruimtelijke ontwikkeling en geeft invulling aan het aandachtsveld datacenters binnen de digitale infrastructuur.

Op het bestuurlijk overleg van 15 maart hebben partijen tevens besloten tot extra focus op een versnelling en bevordering van vaste en mobiele digitale infrastructuur. Dit is in lijn met het REOS-Uitvoeringsprogramma dat eerder met uw Kamer is gedeeld (Kamerstuk 34775 A, nr. 12) en het Actieplan digitale connectiviteit (Kamerstuk 26 643, nr. 547) waarin is ingegaan op de samenwerking met decentrale overheden.

Bestuurlijk overleg van 3 april 2019 in het kader van de REOS-actie Aanpak versnelling ontwikkeling binnenstedelijke transformatiegebieden

In de economische kerngebieden van Nederland worden groei van werkgelegenheid en een voldoende kwalitatief aanbod van woningen steeds belangrijkere vestigingsfactoren voor de internationale concurrentiekracht. Dit vraagt om onderscheidende stedelijke woon- en werkgebieden, waarin wonen en werken in hoge dichtheden worden gemengd. De grote woningbouwopgave van de stedelijke regio's is een belangrijke reden om de REOS-transformatiegebieden (versneld) te ontwikkelen als internationaal onderscheidend gemengd woon- en werkmilieu. Een goede balans tussen wonen en economische functies is hierbij van groot belang.

Het College van Rijksadviseurs is daarom gevraagd 'guiding principles' op te stellen voor het mengen van wonen en werken en het oplossen van maatschappelijke opgaven in en rondom de transformatiegebieden. In een bestuurlijk overleg op 3 april jl. is dit advies (bijlage 2)² door rijksadviseur Daan Zandbelt aangeboden aan bestuurlijk ambassadeur van deze REOS-actie Yasin Torunoglu (wethouder Eindhoven) en mij.

De vijf REOS-transformatiegebieden zijn unieke onderscheidende gebieden voor Nederland. In deze gebieden komt een aantal grote opgaven samen en ze hebben de potentie om uit te groeien tot toplocaties van de toekomst. De locaties zijn:

- Amsterdam Zaan-IJ Corridor
- Utrecht Merwedekanaalzone
- Eindhoven EIK XL (stationsomgeving) / Fellenoord
- Den Haag CID / Binckhorst
- Rotterdam Makers District

Het CRA-advies is erop gericht om deze gebieden zodanig te ontwikkelen dat de unieke potenties verzilverd kunnen worden. Het advies biedt op inspirerende wijze handvatten voor de REOS-gemeenten en is daarnaast ook voor andere grote transformatiegebieden in Nederland van meerwaarde. Het

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

advies beantwoordt een aantal kernvragen: hoe beter mengen van wonen en werken mogelijk maken, hoe de economische functie beter beschermen en hoe de inbedding van de gebieden in de bestaande economische en maatschappelijke structuur te borgen. Ook worden in het advies een aantal voorstellen gedaan om het huidige instrumentarium flexibeler in te zetten om de gewenste functiemix te realiseren.

De komende periode wordt gebruikt om de knelpunten die door het CRa zijn gesignaleerd samen met de betrokken steden nader te onderzoeken. Mocht uit dit verdiepend onderzoek blijken dat zich knelpunten in wet- en regelgeving voordoen waarbij een bijdrage van het Rijk gevraagd wordt, dan zal ik actief eraan bijdragen om tot een oplossing te komen. Met de steden heb ik afgesproken om belemmeringen – indien mogelijk – met de Crisis- en herstelwet weg te nemen. Hierbij zal ook worden gekeken naar de mogelijkheden die de Crisis- en herstelwet nu al biedt. Met het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte kan bijvoorbeeld vooruitlopend een omgevingsplan voor een meer integrale benadering worden gekozen. In het advies wordt onder andere opgemerkt dat gemeenten meer gebruik kunnen maken van flexibiliteit in wet- en regelgeving met betrekking tot milieuzonering. Ik wil me graag inzetten om gemeenten meer te stimuleren van deze flexibiliteit gebruik te maken. Mede daarom wordt op korte termijn een kennisdag georganiseerd over andere manieren om met milieuhinderzonering om te gaan.

Het advies benoemt ook de noodzaak om op het punt van bekostiging nieuwe instrumenten in te zetten. Hier zijn de lopende acties die G4 en het Rijk hebben afgesproken in de bijeenkomst van 16 januari van belang. Die acties zijn benoemd in een brief aan uw Kamer van 18 januari jl. (Kamerstuk 34 682, nr. 8).

Met deze resultaten levert REOS een bijdrage aan de doelstelling om zowel de economische als maatschappelijke gezamenlijke netwerkkracht van de Noordelijke Randstad, Zuidelijke Randstad en Brainport Eindhoven te versterken.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

K.H. Ollongren